

Městská knihovna v Praze

**Karel
Poláček**

**Židovské
anekdoty**

knihovna

Městská knihovna v Praze

ůčujeme:

knihy / časopisy / noviny / mluvené slovo /
hudbu / filmy / noty / obrazy / mapy

přístupujeme:

wi-fi zdarma / e-knihy / on-line encyklopedie /
e-zdroje o výtvarném umění, hudbě, filmu

ořádáme:

setkání s autory / přednášky / koncerty /
filmová představení / výstavy /
aktivity pro děti a jejich rodiče / čtení

www.mlp.cz

knihovna@mlp.cz

www.facebook.com/knihovna

www.e-knihovna.cz

Židovské anekdoty

Karel Poláček

Znění tohoto textu vychází z díla Židovské anekdoty tak, jak bylo vydáno Nakladatelstvím Franze Kafky v roce 1999 (POLÁČEK, Karel. *Židovské anekdoty; Vše pro firmu; Pásky na vousy; Otec svého syna*. V tomto celku vydání první. Praha: Nakladatelství Franze Kafky, 1999. 329 s. Spisy Karla Poláčka, sv. 17. ISBN 80-85844-58-3.).

Autor portrétu Karla Poláčka na obálce e-knihy je neznámý.

Text díla (Karel Poláček: *Židovské anekdoty*), publikovaného [Městskou knihovnou v Praze](#), není vázán autorskými právy.

[Fotografie Karla Poláčka](#) není vázána autorskými právy.

Citační záznam této e-knihy:

POLÁČEK, Karel. *Židovské anekdoty* [online]. V MKP 1. vyd. Praha: Městská knihovna v Praze, 2016 [aktuální datum citace e-knihy – př. cit. rrrr-mm-dd]. ISBN 978-80-7532-431-3 (pdf). Dostupné z: http://web2.mlp.cz/koweb/00/04/29/97/03/zidovske_anekdoty.pdf.

Vydání (obálka, upoutávka, citační stránka a grafická úprava), jehož autorem je Městská knihovna v Praze, podléhá licenci [Creative Commons Uveďte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko](#).

Verze 1.0 z 2. 12. 2016.

Upozornění pro čtenáře

Tato e-kniha obsahuje poznámky pod čarou, které nejsou hypertextově provázány.

Text poznámky pod čarou je umístěn na dolním okraji každé stránky, ve které je v textu zvýrazněno číslo poznámky pod čarou (např.: Text^{[0](#)}).

^{[0](#)} Text poznámky pod čarou.

OBSAH

Upozornění pro čtenáře	5
Úvod	7
Anekdoty	10
Ediční poznámka	55
Bibliografie díla Karla Poláčka.....	56

Úvod

Židovské anekdoty možno považovati za lidovou poezii. Tak jako neznáme autora ruských bylin nebo srbských zpěvů bohatýrských, arabských pohádek a středověkých legend, tak neznáme původce židovských anekdot. U některých anekdot bychom ovšem mohli zjistit autora; mnohé z nich vznikly ve vídeňských a budapeštských kabaretech. Je ovšem pochybno, jestli tyto anekdoty jsou původní. Pokoušíte-li se udat nějakou novou židovskou anekdotu osvědčenému znalci, nedožijete se zpravidla úspěchu. Znalec vyslechne vaše vypravování se zachmuřenou tváří, neodmění vás smíchem, jak by se slušelo, ale mávne opovržlivě rukou a řekne: „To je staré.“

Karel Čapek vyslovil teorii, že vůbec není nových anekdot. Podle jeho názoru se anekdoty objevily na zemi současně s lidstvem; tudíž jakési praanekdoty, jako jsou prabuňky podle stoupenců vývojové teorie. Anekdota tedy prošla vývojem jako primitivní živoucí organismus a přizpůsobovala se současnému životu.

Někteří literární estetikové vykládají, že ruský realistický román vyniká svou úžasnou psychologíí zejména proto, že ruskému národu bylo po staletí žítí pod politickým útlakem. Ruský člověk nemohl se vyžítí extenzivně, to jest ve veřejných záležitostech. Proto ruský román rostl dovnitř a probral se k základům lidské duše.

Totéž by bylo možno říci k vysvětlení židovské anekdoty. Je to poetický výraz rasy, která prožila věky v opovržení, v ústrcích a ponížení. Židovskému lidu nebylo dopřáno, aby vybíjel svou energii v usilování po hodnotách, po světské moci a po činech válečnických. Ve dne se žid zabýval obchodem, lichvou, lékařstvím a jiným opovrženímhodným zaměstnáním. Večer pak stáhl záclony, odloučil se od světa a usedl ke stolu, aby přemítal a mudroval nad Svatým písmem a talmudem. Místo činu miloval slovo. Svoji náklonnost věnoval logice. Nalezl zalíbení nejen v logickém obsahu slova, ale dovedl také pochopiti druhou, skrytější stránku slova,

kteřá je zjevná dětem a básníkům, ale neznáma lidem hlučným a světským: seznal, že slovo má mocnou sílu asociativní a že dovede žít samostatně. Dialektika teologických spisů přešla židům do krve. Proto židovské anekdoty vynikají svou břitkou formou a logickým obsahem.

Židovské anekdoty mají melancholii lidí odvrácených od skutečnosti, ale horoucně toužících po skutečnosti. V jejich sebeironii jeví se dychtění po aktivitě, po činu a po plnoprávném životě. Uvažují-li o této stránce židovské anekdoty, tehdy si vzpomenu na jednu scénu z filmu Zlaté opojení. V Aljašce byla objevena zlatá ložiska. Zástupy lidí z celého světa hrnou se do těch pochmurných arktických krajů, aby buď zbohatli, nebo nechali kosti na sněhových pláních. Mezi zástupy dobrodruhů vmísí se malý, komický mužiček s pajdavýma nohama a s buřinkou na hlavě. Řekne si: Když všichni mohou jít do Aljašky, proč bych já nemohl? Nejsem tak silný, tak odvážný a chytrý jako ti ostatní chlapi? Oho! My té Aljašce ukážeme, co dovedeme. A pak vidíme Chaplina v ošumělém cutawayi¹ a s rákoskou uprostřed nesmírných sněžných plání. Malý židáček, nepatrný černý brouk v arktické poušti. Chaplin konfrontován s polární přírodou. Má jenom strach, aby lidé na něm nepoznali, že má strach. Přeje si, aby celý svět viděl, že vyzval aljašskou přírodu na souboj a že příroda kapitulovala před jeho mužnou odvahou.

Ostatně já mám dojem, že k vystižení a k charakteristice židovské anekdoty bylo by třeba obšírného pojednání, a k tomu zde není místa. Dovolte, abych místo toho posloužil vám židovskou anekdotou. Tak tomu vždycky bývá. Jeden pán chce něco vysvětlit jinému pánovi a místo toho řekne: „To máte zrovna tak, jako když jeli ti dva židi ve vlaku. Znáte to?“

Tak tedy: Na židovský svátek Dlouhý den troubí některý nábožný žid na roh, který se nazývá šofar.

¹ Žaket, pánský slavnostní společenský oblek. *Pozn. red.*

Jeden pán záviděl druhému pánovi tu čest, že smí o Dlouhém dnu troubit na šofar. I umínil si, že mu to zkazí, a nasypal mu do šofaru hrách. Tak ten pán chtěl troubit, a nemohl. Měl z toho jenom ostudu.

Žaloval pro tuto příhodu svého nepřítele pro urážku na cti.

Soudce vyslechl příběh a pak se otázal: „Co je to ten šofar?“

Žalobce pokrčil rameny a pravil: „Šofar je šofar.“

„To není žádná odpověď,“ řekl soudce a obrátil se na žalovaného, aby mu vysvětlil, co je to šofar.

Obviněný pokrčil rameny a řekl: „Šofar je šofar.“

Soudce byl nucen obeslat si znalce, aby mu vysvětlil, co je to šofar.

Znalec se zamyslel a po delší úvaze řekl: „To máte tak, pane soudce. Šofar je, aby se tak řeklo... Šofar je šofar.“ Soudce se rozzlobil a pohrozil znalci pokutou, že si dělá posměch ze soudu. Tak tedy znalec se opět zamyslel a pak řekl neochotně: „Šofar... to je taková trumpeta.“

„Tak vidíte, že to umíte vysvětlit,“ liboval si soudce, „teď už vím, co je to šofar.“ A vynesl rozsudek.

Po vynesení rozsudku přistoupil k soudci obžalovaný, žalobce i znalec. A všichni řekli jednohlasně: „Abyste věděl, pane rado: šofar není žádná trumpeta. Šofar je šofar!“

A co mám říci o židovské anekdotě? Židovská anekdota je – židovská anekdota.

K. P.

Anekdoty

O TĚCHHLE SVÁTCÍCH si pan Lissauer počínal v kostele náramně bouřlivě. Tak se horoucně modlil, až se rozčilil, a čím dál byla jeho slova hlasitější a gestikulace bouřlivější.

Tu se ho dotkl šames konejšivě prstem: „Pane Lissauer, nekřičte tak na Pána Boha. Věřte mi, že v dobrotě se to dá lépe vyřídit...”

VYPRAVOVALO SE o všelijakých podivných příhodách. A tu pan Kraus takto počal: „Co byste řekli tomuhle. Jel jsem jednou do Anglie a na lodi bylo v podpalubí sto sudů se střelným prachem. A tu vám jeden sestoupil do podpalubí a hodil hořící sirku do jednoho sudu.”

„Strašné,” zvolali posluchači, „no a co? Ta loď vyletěla do povětří?”

„To si myslíte vy,” odvětil pan Kraus pohrdavě. „Ale Bůh je mocný. Ta historie není vůbec pravdivá –”

ARTUR KATZ je, chudák, úplně slepý. Ale přesto miluje ženy, a zejména ženy bytné, vlnadné, mohutných a tučných tvarů. Tak mu našli nevěstu takové jakosti.

I přivedli ho do domu nevěsty a povídají: „Hele, Artur, tady je tvoje nevěsta Róza.”

„Dovolte, ať se podívám,” povídá Artur a počal rukama odhadovat její přednosti. Hmatá kolem pasu, pořád kolem pasu, a ještě kolem pasu, a najednou zvolal nadšeně: „To je pořád ještě Róza?”

„COŽE? Včera jste mě prosil o podporu, že nemáte na oběd, a dnes si tu sedíte a jíte lososa s majonézou...?”

„Podívejte se, pane Reiniš, vy máte moc řečí a to já nemám rád. Když nemám peníze, nemůžu jíst lososa. Tak mi laskavě řekněte, kdy mám jíst lososa?“

„DRZOST, jakou mají někteří lidé, já vám říkám... Tadyhle pan Bloch si mě dovolil upomínat o mizerných tisíc korun. Chcete slyšet moji odpověď, co jsem mu psal? Tak si to nechte vypravovat. ‚Pane Bloch,‘ píšu mu, ‚to je od vás velká drzost, co si dovolujete. Víte co, s takovým člověkem, jako jsou oni, se nebudu bavit. Pošlou si ke mně účetního, já mu vyplatím těch tisíc korun na dřevo a přidám mu pár facek.‘

Totíž, abyste mi rozuměl. Já bych mu byl takhle psal, kdybych měl těch tisíc korun...“

PAN DOKTOR KOHN je starý mládenec. Jeho přátelé ho přemlouvají, aby už jednou do toho praštil.

„To jsou samé hezké věci,“ povídá, „ale já si dovedu takové manželství živě představit. Ráno vstanu, žena sedí doma. Jdu do ordinace, jsem tam několik hodin, přijdu domů – žena tu sedí. Pak jdu na návštěvu k pacientům. Vráťím se domů, ona tu pořád sedí. A nejde pryč a nejde pryč, kdyby ji hrom vzal...“

JEDEN ŽENICH prohlásil, že nekupuje zajíce v pytli. Chce vidět nevěstu, jak ji Pánbůh stvořil. Její rodiče bojují těžký boj. Ale protože jde o velmi dobrou partii, dali konečně své svolení.

Ženich pět minut prohlížel zádumčivě svlečenou nevěstu, a pak prohlásil rezolutně: „Já si ji nevezmu. Její nos se mi nelíbí!“

STARÝ PAN BRUCKNER musel jet parníkem z Terstu do Benátek.

Strašně se bál mořské nemoci.

Aby na to vyzrál, šel si večer lehnout do své kabiny, ačkoliv parník odjížděl až ve dvě ráno. Myslil si, že až to pojede, zaspí to.

V noci jej probudila strašlivá bouře. Po hrozném utrpení svítalo a starý Bruckner vylezl ven.

Na nábreží se přes mlhu prodírala tabule s nápisem: „Pro bouři je odjezd parníku odložen.“

PAN DRUCKNER seděl v kavárně a hrál jedníka. Za ním seděl pan Popper a kibicoval. Pan Druckner koupil osmnáct a ptal se kibice o radu: „Co myslíš, pane Popper, mám ještě táhnout?“

Pan Popper se zamyslel a pravil: „Při posledním sčítání lidu se zjistilo, že v Praze je akorát padesát procent těch, kteří táhnou na osmnáct a koupí dobře, a druhých padesát procent, kteří na osmnáct ještě kupují a jsou trop. Tak já jim nemůžu radit, protože nevím, do které skupiny patří.“

BLOCH A LEDERER nemluví spolu už dvacet let.

Tuhle přišel pan Lederer do kavárny.

Bylo to v sobotu večer a lokál byl plný. Jenom u jednoho stolu seděl jeden pán, a to byl pan Bloch. Lederer se posadil bez pozdravu a bez dovolení u toho stolu a dal najevo, že svého nepřítele nevidí.

Tu přistoupil ke stolu člověk s pokladničkou, který vybíral na dobročinný účel. Bloch dal korunu. A když onen člověk zahrkal Ledererovi pokladničkou pod nose, tu ukázal pan Lederer palcem na pana Blocha a pravil: „To bylo za oba!“

V JEDNOM MĚSTĚ žije pan Winternitz a ten je – to byste neuhodli – povoláním sklenář.

Jednou přišla k němu jedna babička koupit svatého Václava malovaného na skle. Pan Winternitz žádného svatého Václava neměl na skladě, a tak jí nabídl svatého Floriána.

„To přeci není svatý Václav,“ namítá babka, „svatý Václav má přece koně.“

„A copak tenhle nemá? Podívejte se, babičko, vždyť má putynku v ruce... to jak právě svého koně napojil...“

RÓZA LEMBERGROVÁ se má za několik dní vdávat. Má také nejvyšší čas, protože je v očekávání radostné události. Starý Lemberger jde k rabínovi, aby zařídil podle toho svatební řeč.

„Koukejte se, pane rabín,“ praví mu, „vy přece víte, co s mou dcerou je, – to se přece může stát v nejlepší rodině. Já vím, vy jste dobřej řečník, vy držíte krásné řeči na svatbách i o jinejch svátcích, vy už budete vědět, jakou řeč máte držet.“

„To je všechno hezké, pane Lemberger, ale copak jsem břichomluvec?“

KIBIC seděl v kavárně od jedenácti dopoledne do pěti odpoledne. Přihlížel hře a spotřeboval k tomu množství sklenic vody a zápalek. Konečně chystá se k odchodu.

„Číšníku,“ zvolal, „držte mně místo, než přijdu zpátky. Já si jenom skočím domů vypít kafe...“

„KRÁSNÁ HISTORIE, co se nám přihodila, Róza! Naše Lucie je těhotná. Jak je to možno?“

„Možná že s tím příručím, který u nás bydlel.“

„Ten měl přece postel extra pro sebe!“

„No, třeba vylezl ze své postele!“

„Ale mezi její a jeho postelí byla přece španělská stěna?“

„No tak asi tu španělskou stěnu dal stranou.“

„Leda to!“

„OBŽALOVANÝ, přistupte blíže. Jak se jmenujete?“

„Jakub Abeles.“

„Odkud?“

„Z Tarnopole.“

„Čím jste?“

„Vetešník.“

„Náboženství?“

„Řekl jsem vám, že se jmenuji Jakub Abeles, že jsem z Tarnopole a vetešník. Co vám mám ještě vypravovat? Jsem snad husita, ne?“

V JEDNOM MĚSTĚ byl následující zvyk: Když někdo z místních obchodníků ohlásil konkurs, přišli dva bubeníci a bubnovali před krámem.

Přišli jednoho dne před závod pana Feigla.

Pan Feigl vyšel před krám a zvolal: „Co tady bubnujete? Já přece vůbec nejsem plejtl!“

Zamkl se a dodal po krátkém rozmyšlení: „Ale konečně... když už tady jednou jste – bubnujte dál!“

V RUSKÉ RESTAURACI zavolal si Abraham Korach číšníka.

„Číšníku, ten boršč není dost kyselý.“

„To, prosím, není boršč, to je bujon.“

„No, když je to bujon, tak je to kyselé dost.“

„PANE PASCHKES, vy vypadáte nějak špatně.“

„No, copak vám mám povídat? Játra nejsou v pořádku, žaludek mne bolí, krk mám zapálený, puls mi vy nechává, nohy mám oteké – a já sám nejsem taky v pořádku.“

K JEDNOMU BOHÁČI přišel šnorer (židovský žebrák) žebrat. Boháč zavolal sluhu a pravil: „Johan, vyhod' toho chlapa, mne bolí nad ním srdce!“

STARÝ PORGES, který platí v kruhu své rodiny za mudrce, vykládá svým vnukům rozdíl mezi tímto a oním světem.

„Tak se podívejte, děti: Tenhle svět, co ho vidíme, nepatří nám židům, ale patří křesťanům. Zato onen svět, kam přijdeme po smrti, bude patřit nám.“ – Pauza. – Po chvíli dodá mudrc: „Totiž, já bych se zasmál, kdyby onen svět patřil také křesťanům!“

PAN GOLDSTEIN má velmi krásnou ženu. Jednou vzal jej jeho přítel stranou a pravil důvěrně: „Člověče, copak jseš slepý? Tvoje žena má čtyři milence!“

„Jak to slepý?“ odvětil chladnokrevně pan Goldstein, „já se raději účastním dobrého podniku s dvaceti procenty než špatného se sto procenty.“

TŘI PŘÁTELÉ hrají mariáš. Starý Freudenfeld vylicitoval betla, ale vtom ho ranila mrtvice a byl na místě mrtev.

Jeho přátelé jsou hluboce dojati. Po chvíli se zvedl pan Kraus a povídá: „Musím se podívat, jestli nebožtík Freudenfeld neměl toho betla vyloženého. Já jsem mu chtěl dát na něj flek.“

K PANU POLLAKOVI přišel zřízenec od náboženské obce vybrat náboženskou daň.

Pan Pollak řekl, ať mu dají pokoj, že nemá peníze, a vůbec...

„Jojo,“ pravil zřízenec káravě, „daně platit, to ne, ale na židovském hřbitově se dát pochovat, to byste rád!“

JEDNA ŽIDOVSKÁ OBEC v Haliči vyhořela. Byla uspořádána sbírka na pohořelé a sešlo se mnoho darů. Tu přišel ze sousední vesnice pan Seligmann na radnici a žádal o podporu.

„Cože?“ tázal se starosta, „copak u vás taky hořelo?“

„Že by hořelo, to nehořelo. Ale já jsem se moc polekal...“

MODLITBA PANA DALLESE: „Velký bože, pomoz mi! Ty ses přece smíloval nad docela cizími lidmi, proč ne nade mnou?“

OBCHODNÍ DOPIS:

„Velectěný pane!

Kdo slíbil zaplatit do prvního? Vy! Kdo nesplnil slovo? Vy! Kdo je lump?

Váš oddaný Mořic Löbl“

ABELES se plížil za Kornfeldem a znenadání dal mu zezadu pohlavek. Když se Kornfeld obrátil, tu seznal, že se zmýlil v osobě, a pravil. „Prosím za prominutí. Já myslel, že je to Bondy.“

„A kdyby to byl Bondy? To musíte zrovna fackovat?“

Abeles (hořce): „To jsem si do nich nemyslel, že se budou ještě Bondyho zastávat!“

„ARTURE, mám pro tebe partii. Holka je bohatá...“

„Tatínku, přestaň. Ty víš, že miluji slečnu Idu, a i když ona nemá peníze, já vím, že budu s ní šťasten.“

„No – a když už s ní budeš šťastný – co z toho máš?“

KOSINER sedí v kruhu své četné rodiny.

Najednou vstoupí hauzírník a nabízí staré kovy ke koupi.

„No co já s tím?“ ptá se Kosiner.

„Co s tím? Z toho se dá dělat všechno možné. Hřebíky, kleště, mříže, železné hrnce, pistole...“

„Cooo?... Pistole?... Děti, – ven!“

DAVID BARCHES byl zdatný obchodník, který to přivedl z obyčejného obchodního cestujícího na šéfa firmy Barches & Co.

Jenomže jednou se něco stalo a Barches dostal pro směnečné podvody tři roky žaláře.

Když narukoval do kriminálu, tu řekl mu ředitel ústavu: „Podívejte se, Barches, vy jste přece inteligent. Proto si můžete zvolit u nás zaměstnání. Chcete lepit pytlíky, plést koše, šít pytle anebo se učit knihařství?“

„Pane řediteli,“ odpověděl Barches, „já vidím, že tady máte spoustu průmyslu. Udělám vám nabídku: Já byl dříve obchodní cestující – pošlete mne na túru!“

PANÍ POSILESOVÁ je vdova a má dvě děti. Pan Pollak je vdovec se třemi dětmi. Oba se poznali a zamilovali se. Pak se vzali. Rozumí se, že měli zase děti.

Za nějaký čas přišel Pollak domů a slyšel velký rámus. „Propánakrále, co se to děje?“

„Ale nic,“ odpovídá manželka, „to jenom tvoje děti a moje děti se perou s našimi dětmi!“

ŠNORER přišel k Rotschildovi a pravil: „Pane Rotschilde, pámbuví, že jsem k nim nepřišel žebrat. Já se chci jenom s nimi vsadit o tisíc korun, že si můžu opatřit to, co si ani bohatý Rotschild nemůže opatřit.“

„Dobře,“ pravil pan Rotschild, „sázka platí. To bych se na to podíval, abych si nemohl opatřit to, co si vy můžete opatřit.“

„No tak: opatřejí si vysvědčení chudoby od náboženské obce jako já...”

ROSENBLATT A EICHELBAUM chtěli založiti společnou firmu, a šli proto k notáři. Tam se handrkovali po dlouhé hodiny, až byl notář z toho zoufalý a chtěl oba pány vyhodit.

„Tak počkejte, pane notář,” pravil Eichelbaum, „uděláme to tedy zkrátka. Napište: Kdyby měl obchod upadnout v konkurs, tak se čistý zisk rozdělí na dvě rovné poloviny.”

JEDEN PÁN ptal se jiného pána: „Prosím vás, pane Kohn, kdepak je tu Jungmannovo náměstí?”

„Jak to víte, že se jmenuju Kohn?”

„Já jsem to uhodl.”

„Tak uhodněte také, kde je Jungmannovo náměstí.”

PAN PORGES chtěl pohnouti pana Blocha, aby vzal od něho za jeho dluh kufr.

„Dejte mi svátek,” pravil pan Bloch, „co já s kufrem?”

„Můžete si do něj dát šaty.”

„Jo, to víte. Kvůli vám budu běhat nahej...”

NATHAN GÄNSEKRÖS má úzkostlivou ženu. Na schodech volá ještě jednou za ním: „Nathan, ať mi nepříjdeš pod elektriku!”

„Dovol, Flora,” povídal Nathan, „co bych dělal pod elektrikou?”

PAN MANDELÍK za války strašně zbohatl a teď nedělá nic jiného, než že si vodí návštěvy do svého nádherně zařízeného příbytku a chlubí se, že ho to stálo houf peněz.

Jeden návštěvník nemohl snést toto naparování a pošeptal svému sousedovi: „Je to parvenu²!“

Pan Mandelík to zaslechl a pravil: „Žádný barvený, to je všechno echtovní!“

VE LVOVSKÉ GALERII stojí pan Paschkes se svojí manželkou před slavným obrazem „Adam a Eva“ od Lukáše Cranacha.

„To je Adam a Eva,“ praví pan Paschkes znalecky, „to se pozná podle těch fíkových listů. No – na každý způsob se přesvědčím, je-li to pravda.“

Listuje v katalogu a splete si listy. Čte: „Návštěva anglického vyslance u nizozemské královny.“

„Vida!“ diví se pan Paschkes, „málem bych se zmýlil. Jak je dobře se přesvědčit...!“

STARÝ BARON OPPENHEIM zval si každý den jednoho chudého souvěrce na oběd. Jednou byl starý Hašile na radě a ten se objevil v průvodu nějakého cizího člověka.

Baron pravil: „Hašile, já vás přece pozval samotného, a teď přivádíte ještě jednoho?“

„Odpusťte, pane barone, ale tenhle je u mne na stravu...“

MLADÝ MAX ELBOGEN se měl ženit. Ale o Maxovi bylo známo, že je velký žrout. Proto když jel se svým otcem se představit nevěstě, tu ho starý Elbogen napomínal, aby u stolu jedl střídmě.

Max sedí s otcem u stolu, na nevěstu se ani nepodívá a jenom jí. Starý ho pod stolem rýpl do žeber a pravil: „Max, zkazíš si žaludek!“

Max přestal jíst a odpověděl: „Tati, nech mě – ona se mi nelíbí!“

² Zbohatlík (fr.). Pozn. red.

„JAKUB, čím je tvůj syn?“

„Můj syn je filmový herec.“

„Jak se to dělá?“

„Docela jednoduše. Mluví se jako obyčejně, jenomže se při tom nic nepovídá!“

SOTVA PŘIŠLA ta upomínka, sedl si Artur Porges a napsal následující dopis:

„Velectěný pane!

Dovolil jste si napsat drzý dopis. Upozorňuji Vás, že během roku ukládám všechny nezaplacené účty do přihrádky. Na Nový rok zamhouřím oči, vytáhnu jeden účet a zaplatím. Jestli se ještě jednou opovážíte poslati mi takovou nestydatou upomínku, pak jste ze slosování vyloučen.

S veškerou úctou...“

BYL VELKÝ SVÁTEK Den smíření. Pan Schmalfuss potkal rabína a ptal se: „Pane rabín, já prosím o poučení. Kdybych uviděl na velký svátek na ulici dukát, smím jej zdvihnout?“

„Nikoliv,“ odpověděl rabín, „ve svátek se nesmějí peníze brát do ruky.“

Pátravě se podíval na dlažbu.

„A za druhé, ten dukát nikde nevidím...“

CESTUJÍCÍ mluvil dvě hodiny do pana Geduldigera, ale nepodařilo se mu nic prodat. Rezignovaně zabalil svých dvacet kolekcí – pak se ale postavil do kouta a počal odříkávat modlitbu za zemřelé.

Pan Geduldiger se lekl a zvolal. „Propána, co to děláte?“

Smutně odvětil cestující: „Pro mne jste mrtvý muž!“

PAN PICK hrál s panem Blochem bulku.

Pan Pick fixloval. Pan Bloch se rozzlobil a strašně Pickovi nadával.

Pan Pick položil karty a pravil: „Podívej se, pane Bloch... Tak hrajeme, nebo se bavíme?“

PŘEDKOVÉ Ignáce Porgesa byli také izraelité. Ale Ignác Porges je katolík. Když se přišel nějaký pan Thierfelder ucházet o jeho dceru Vlastu, tu řekl mu pan Porges: „Milý pane Thierfelder, z toho nebude nic. Za prvé jste žid a my křesťani. Za druhé nemáte peníze, a to je u nás židů to hlavní!“

V JEDNOM MĚSTĚ na Slovensku mají rabína, který nedovede slovensky. Toho využívají jeho žáci v hodině náboženství, a když jsou vyvoláni, říkají si, co jim napadne, a pletou do toho biblická jména jako Aron, Mojžíš, Izák, aby se rabín domníval, že odpovídají na jeho otázky.

Ale jednou vyvolal rabín žáčka a žádal, aby mu řekl, co odpověděl Kain, když se jej Hospodin ptal, kde je jeho bratr Abel.

„No, čo sa pýtal Hospodin?“

Žák mlčí.

„Nič?“ Rabín zavrtěl hlavou a pravil káravě: „Keď sa Hospodin pýta, Kain muss antworten³!“

V JEDNOM křesťanském závodě měli papouška, kterého majitel naučil nadávat židům.

Jednou vstoupil do tohoto obchodu nějaký pan Tanzer, obchodní cestující. Jak ho papoušek uviděl, hned začal pokřikovat: „Žide - smrade!“

³ Musí reagovat. Pozn. red.

Pan Tanzer se nejprve ulekl, a pak řekl káravě k papouškovi: „Vy toho máte zapotřebí! Vy chcete někomu nadávat židů? Vy s tím vaším nosem?“

PANÍ POLLAK ukazuje jednomu známému obraz.

„Moc hezký, milostpaní, ale měla byste mít k němu pendant⁴.“

Druhého dne šla paní Pollak do uměleckého závodu.

„Potřebuji pendant.“

„K čemu, milostivá?“

„Do toho vám nic není, drzý člověče!“

V TEMPLOVÉ ULIČCE bydlily dvě paní Kohnové. Ta jedna – dej jí pámbu věčnou slávu – zemřela, zatímco druhá leží nemocná.

Zřízenci pohřebního ústavu nesli rakev do domu smutku a spletli si adresu. Pan Kohn otevřel dveře, uviděl zřízence a zavolal do pokoje, kde ležela nemocná:

„Róza, dělej, už jsou tady s rakví!“

POTKAL PAN ECKSTEIN svého přítele a pravil: „Jsem v největších nesnázích. Musíš mně půjčit pět korun.“

Přítel podíval se smutně na žadatele a pravil: „Já bych chtěl mít ve svém jmění to, oč vezmeš míň...“

STARÝ NATHAN vypravoval svému příteli Baruchovi o místním rabínovi samé neobyčejné věci.

„Ať mi to věříš, nebo ne,“ pravil, „naš rabín zavře se ve svém pokoji, nejí a nepije, a celý týden rozmlouvá s Bohem.“

„Kdo ti to řekl, Nathane?“

⁴ Doplnující protějšek, objekt (obraz) s protichůdnými vlastnostmi. Pozn. red.

„Sám rabín mi to vypravoval.“

„Možná že ten rabín lže?“

„Lže? Copak by se Pán Bůh bavil s lhářem?“

„JÁ VÁM ŘÍKÁM, pane Mendl, jsou to teď časy. Každý týden dosazuju do obchodu tisíc korun.“

„Tak proč obchod nezavřete, pane Geduldiger?“

„Nesmysl! Z čeho bych byl živ?“

PANÍ SCHIDLOFOVÁ je na smrtelné posteli.

„Siegfried,“ praví k svému muži, „já brzy zemřu. A ty, sotva budu pochovaná, zapomeneš, že jsem ti byla hodnou a věrnou manželkou, a budeš běhat za jinými...“

„Róza,“ odpověděl pan Schidlof chlácholivě, „nejprve umři, a pak budeme mluvit dál!“

PŘED NÁDHERNÝM mauzoleem Rotschildů na frankfurtském hřbitově stojí dva páni mojžíšského vyznání. Uplyne dlouhá chvíle tichého obdivu. Konečně jeden z nich, ukazuje na náhrobek, praví závistivě: „Ti si žijí!“

ROK UPLYNUL a pan Barches se odvážil do lázní. V lázních v sousední vaně uviděl jakéhosi Slovana, dlouhého blondýna s ohrnutým nosem. Barches se pokorně skrčil, neboť se obával, že jej bude neznámý antisemita inzultovat.

Slovan se vykoupal, vystoupil z vany, aby se osušil. Barches jej změří odshora až dolů. Najednou praví radostně: „Prosím vás, kdy máme letos Den smíření?“

PERLMUTTER má si vzít slečnu Irmu.

„Irmu si chceš vzít?“ ptal se jej pan Potasch, „ta měla přece poměr s půl Tarnopolem.“

„No, a když...? Ostatně, jak je velká celá Tarnopol...?“

POPPER se řítí zběsile ulicemi. Najednou narazí na svého známého.

„Kampak běžíš?“

„Ale k doktorovi. Žena se mi řádk nelíbí.“

„A jejej! To jdu s tebou. Moje se mi nelíbí už dávno...“

LEOPOLD MUNK zemřel. Pořád veselý, zdravý, červený, a najednou... Zemřel, a dost. Leží tu studený, nehybný. Rodina je kolem něho, nařiká a pláče.

A tu vstoupí do světnice nebožtíkovy nějaký Krauskopf. Co prý je? Ale, tadyhle Leopold Munk umřel. Jak to – umřel? No, umřel, jaké řeči.

„Nesmysl,“ povídá Krauskopf, „já ho vzkřísím. Přineste mi pohár výtečného vína.“

Přinesli mu víno. Krauskopf zdvihl číši a zvolal: „Leopold, na tvé zdraví!“ – Vypil číši, ale mrtvý jakoby nic. Krauskopf zavrtěl hlavou a pravil: „Přineste mi nějaké silnější víno. Tohle bylo nějaké slabé.“

Přinesli. Krauskopf se napil a zvolal velkým hlasem: „Leopold, na tvé zdraví. Vstávej!“ – Ale mrtvý leží tiše dál. Krauskopf se zamrzl a pravil: „Nic platno, musíte mi přinést nejsilnější víno, jaké máte.“

Přinesli mu nejsilnější víno. Krauskopf vypil a zařval: „Leopold, povídám: Na tvé zdraví! Máš vstávat!“

Mrtvý nevstal.

Krauskopf chvíli zádumčivě pohlížel mrtvému do tváře a pak pravil s obdivem:

„Opravdu, tomuhle se říká mrtvý!“

„ROBERT, proč si nechceš vzít Irmu?“

„Když ona, tatínku, na jedno oko šilhá.“

„Robert, nebuď pesimista! Řekni si: Irma na jedno oko nešilhá, a tak si ji vezmu...“

ŠNORER LEBERTRAN byl velmi zbožný. A tak když se jednou vroucně modlil, zjevil se mu archanděl Gabriel.

„Milý Gabrieli,“ povídal Lebertran, „co je Bohu sto tisíc let?“

„Sto tisíc let je Bohu jedna minuta.“

„A co je Bohu sto tisíc korun?“

„Sto tisíc korun je Bohu jeden haléř.“

„Ctěný pane archanděli, přimluv se u Boha, ať mi daruje jeden haléř.“

„Počkej minutu...“

MLADÝ POLLAK se ptá lékaře: „Prosím vás, pane doktore, co to znamená, když má dívka na břicho jizvy?“

„Pravděpodobně má porod za sebou. Proč se ptáte?“

„Já jen tak... Nabízeli mně nevěstu...“

MANŽEL jel do Paříže. Byl tam čtrnáct dní, když mu přišel telegram od manželky: „Samueli, nezapomeň, že jsi ženat...“

Přišla telegrafická odpověď: „Telegram, bohužel, pozdě obdržel!“

JIŽ VE STARÉM ZÁKONĚ mluví se o vynálezu telefonu. Neboť stojí psáno: „Mojžíš třikrát zavolal Boha a neobdržel odpověď...“

DVA ABERDEŇANÉ a jeden žid šli v Londýně na přednášku, na kterou byl vstup volný. Během přednášky byla oznámena sbírka. Žid omdlel a dva Aberdeňané se ho hned ujali a vynesli ho ven.

„TO MÁTE RADOST,“ pravila paní Porgesová k jednomu univerzitnímu profesoru, „že se váš syn stal soukromým docentem. Jak jsem to slyšela, hned jsem řekla mýmu, že musí taky našeho Oskárka vzít do kšeftu.“

NÁBOŽENSKÁ OBEC v Libochovicích hledala šamese (židovského kostelníka). Přihlásil se mladý muž. Rabín si ho prohlédl a líbil se mu.

„Vyznáte se také v bohoslužbách?“ pátral.

„Jestli se vyznám!“ odvětil mladý muž sebevědomě. „Znám všecko. Písmo znám, talmud jsem prostudoval, bohoslužby mám v malíčku, no já vám říkám, není nic, co bych neznal.“

„To je dobře,“ zaradoval se rabín. „Jste přijat. Podepíšete mi smlouvu.“

„Ojvej!“ vzkřikl mladý muž. „To je ouraz. Psát neumím.“

„Pak lituji,“ odvětil rabín, „šamese, který neumí psát, nemůžeme potřebovat.“

Mladý muž byl smutný a odešel do světa. Dal se na obchod. Protože byl čilá hlava, přivedl to na finančního magnáta, před nímž se skláněly korunované hlavy. Staříčkový zeměpán ho jmenoval šlechticem. Dva páni ve fraku mu přinesli jmenovací dekret k podpisu. Novopečený šlechtic míněl, že by to mohl podepsat jeho tajemník. Páni řekli, že to nejde, že to musí být podepsáno vlastnoručně.

„Já neumím psát,“ přiznal se bankéř.

„To není možné!“ vzkřikl páni.

„Jakpak není možné! Kdybych uměl psát, moh jsem být dneska šamesem v Libochovicích...“

NĚJAKÝ PAN GEDULDIGER, co ho to napadlo, nevím, byl jednou na představení Wagnerova Parsifala.

Druhý den ho potkal známý a ptal se ho, jaké bylo představení.

„No, jaký to bylo,“ opáčil pan Geduldiger, „co vám mám vypravovat? Ve tři čtvrti na dvanáct se podívám na hodinky, a ono bylo devět.“

ŽE UŽ JE ŘEČ o tom Parsifalu. Tak byl zase nějaký pan Bloch a ten si nechal říci, že Parsifal je krásný kus.

A když hráli motiv kouzla Velkého pátku, tu zpozoroval nějaký inteligent, že se pan Bloch hlasitě směje.

„To jsem jakživ neviděl takového člověka,“ rozčiloval se ten pán, „hrají takový vzdělaný kus, a on se směje.“

„Co mám dělat?“ bránil se pan Bloch, „sedím tu jako prodanej, muziky mám plný břicho, a tak si vypravuju anekdoty, abych se rozveselil.“

BYL SVÁTEK Dlouhého dne a do synagogy se hrnul nějaký pan Votický.

U vchodu ho zarazil šames.

„Mají zaplacené sedadlo?“ ptal se ho.

„Já nic...,“ odvětil pan Votický, „já mám v templu bratrance a chci mu říci jenom slovíčko, a hned jsem venku.“

Šames se mu bystře zadíval do obličeje, chvílku mlčel a pak řekl podezíravě: „Voni švindlíři, voni se chtějí, mně se zdá, modlit!“

DOHAZOVAČ mluvil do jednoho pána, aby si koupil vilu.

„Představte si,“ lákal, „to je vila, něco delikátního. Krásná krajina. Vila stojí přímo na řece Vltavě. Vy se ve svém pokoji svléknete a můžete přímo skočit do řeky.“

„To je všechno hezké,“ mínil ten pán, „ale co když přijde povodeň?“

Dohazovač mávl pohrdlivě rukou.

„Žádné strachy! – Kde je vila a kde je Vltava!“

PAN PINKUS dostal večer telegram, že jeho tchyně zemřela.

„Bože, bože...“ vzdychal, „to budu zejtra rozčilený...“

„CO BYSTE CHTĚL radši: být milionářem, nebo mít tyfus?“ ptal se pan Kraus nějakého Haase.

„Dovolte, co je to za blbou otázku?“ rozčilil se pan Haas.

„Nerozčilujte se a řekněte!“

„To se ví, že bych byl radši milionář.“

„Tak vidíte, jak jste blbej. Milionář musí umřít každý, a z nemocných tyfem jen třicet procent.“

K RABÍNOVI přišla jedna paní, že se chce dát rozvést. Rabín jí domlouval, aby to nedělala.

„Podívejte se,“ řekl, „máte s ním několik dětí –“

„Děti! Děti!“ povykovala ta paní, „vím já při tom jeho záletnictví, jestli jsou to jeho děti?!“

CHUDÝ ČLOVĚK přišel k rabínovi a bědoval:

„Rabi, mám velkou bídu. Já, žena a šest dětí jsme v jedné světnici. Nemůžeme se ani hnout. Co mám dělat?“

Rabín přemýšlel a pak pravil: „Kup si koně.“

Chudý člověk se uklonil a odešel.

Za nějaký čas přišel zase a lamentoval: „Rabi, to už je k nevydržení! Mám jenom jednu světnici a v té jsem já, žena a šest

děti. A teď ještě máme tam koně. U nás není vůbec hnutí. Co mám dělat?”

„Prodej koně,“ radil moudrý rabín.

Brzy nato přišel opět chudý člověk a měl velkou radost. „Děkuji ti, moudrý rabi, za tvou radu. Prodal jsem koně, a teď máme všichni místa dost.“

RICHARD MICHELUP dostal vysvědčení ozdobené čtyřmi nedostatečnými.

„No, Richardku,“ ptá se dědeček, „jakkaks dopad?”

„Já říkám, dědečku,“ praví Richard, „zdraví nade všechno!”

JAKUB pochoval ženu. Na cestě z krematoria doprovázel jej švagr, jenž nesl v urně popel drahé zesnulé. Tak kráčeli mlčky ponořeni v truchlivé myšlenky.

Najednou začalo padat náledí.

Jakub pravil: „Pieta sem, pieta tam. Sypej popel, ať neupadnem!”

K BOHATÉMU panu Taubrovi přišel šnorer o podporu. Ale pan Tauber má zásady. Pravil: „Almužnu vám nedám, ale poskytnu vám příležitost si vydělat. Chcete pracovat u mne na zahradě?”

„Kolik platíte?”

„Křesťanovi dávám deset korun denně, ale vám dám patnáct korun.“

Šnorer se podrbal za uchem.

„Mám pro vás návrh,“ pravil. „Dávejte mi denně jen pět korun a za těch deset najměte si křesťana...”

BLOCH A BLAU stojí před soudem. Blau žaluje Blocha o dluh sto korun.

„Pane Bloch,“ povídá soudce, „tak proč raději nezaplatíte?“

„Já bych zaplatil, pane rado, ale když on mi nechce dát napřed stvrzenku, a já abych mu platil ještě jednou.“

Soudce se obrátí na žalobce.

„Tak proč mu nechcete dát napřed stvrzenku, pane Blau?“

„Když to jsou těžké věci, pane rado. Dám mu napřed stvrzenku, on mi těch sto korun nedá. Všude bude říkat, jaképak placení, já mám v ruce stvrzenku, že jsem zaplatil...“

U FIRMY GÜTIG & SYN, velkoobchod senem a plodinami, zemřel cestující. Firmě nastala tím povinnost dát parte do novin a sestavením úmrtního oznámení byl pověřen prokurista, o němž se vědělo, že má literární schopnosti.

Prokurista zavolal slečnu a dojat počal diktovat:

„Oznamujeme svým přátelům a známým, že se Bohu všemohoucímu zalíbilo povolat k sobě našeho dlouholetého zástupce, pana Artura Laufera. Ztrácíme v něm výtečného organizátora, neúporného pracovníka, který byl vždy duší závodu. Byl vždy otcovsky vlídný k podřízeným a oddaný k představeným.“

Zde poručil diktující slečně vynechat dva řádky. A potom diktoval dodatek:

„Ze závodu vystupuje na vlastní žádost.“

PAN KOSINER zavolal si notáře, že prý bude dělat testament. Každému dobročinnému spolku odkazuje po sto tisíci korun a každý synovec a neteř má dostati pět set tisíc.

„Což jste tak bohat?“ táže se notář.

„To ne, ale ať se vidí, že mám dobrou vůli.“

PAN KRAUSKOPF jel lokálkou domů, do Malé Kdýně. Naproti němu seděl jeden vážný pán a četl noviny.

„Co má tenhle pán co dělat v Malé Kdýni?“ uvažoval pan Krauskopf. „Proč jede právě do Malé Kdýně a proč ne jinať?“

Že by to byl cestující od Epsteina a jel k Načeradci? – Kdepak! Přece Načeradec udělal už nákupy pro jarní sezonu.

Že by to byl doktor Lagus a jel kvůli žaludku paní Deutschmannové? – Ale vždyť paní Deutschmannová už nic není.

Počkat! – Paní Reichová byla v Plzni a tam si udělala známost s nějakým zubním technikem. Že by to byl ten? – Ne! Přece nepojede on za ní. U nás se všechno vidí...

Už to mám! – Že jsem na to nepřišel dříve. U Votických dědili. A tenhle ten jede kvůli poslední vůli. Je to nějaký doktor Štědrý z Vinohrad.“

Naklonil se k neznámému pánovi, smekl obřadně klobouk a pravil: „Máúcta, poklona, pane doktore Štědrý!“

„Jak mne znáte?“ podivil se pán.

„Já vás vůbec neznám. Já jsem si vás vypočítal!“

DVA ŠNOREŘI (židovští žebráci) se radí, jak by přišli k penězům.

„Poslyš,“ povídá jeden, „tamhle bydlí bohatý pan Lobosický. Ten dává vždycky sto korun. Jdi k němu, on ti dá.“

„Jo, ale co mu řeknu?“

„Řekneš: Naše obec vyhořela, dům mi shořel do základů, celá rodina lehla popelem.“

„Dobře.“ A první šnorer šel k panu Lobosickému. Když se vrátil, ten druhý na něho čekal.

„Dostals?“

„Dostal. Sto korun.“

„Tak dej sem padesát!“

„Dovol – copak tvoje obec taky vyhořela?“

STEIN NAVŠTÍVIL svého přítele v blázinci.

„Prosím tě,“ táže se, „jak ses sem dostal?“

Blázen pokrčil rameny.

„To je tak,“ povídal, „rozpor v mínění. Já tvrdil, že všichni lidi jsou blázni, všichni lidi říkali, že já jsem blázen, – přesila vyhrála.“

PAN LUSTIG sedí v pokoji nahý a na hlavě má cylindr.

Přišel ho navštívit pan Taussig a podivil se: „Co tu sedíš nahý?“

„Když ono je mi horko. A pak on beztoho nikdo nepřijde.“

„A proč máš na hlavě cylindr?“

„A co kdyby někdo přišel?“

ŽID A ABERDENĚNAN stali se obchodními společníky. Za šest měsíců se rozešli – oslepli tím, jak jeden na druhého dávali pozor.

„ODKUD JE vaše nevěsta, pane Goldberger?“

„Moje nevěsta je z Tarnopole.“

„Z Tarnopole? Hm... to se divím! V Tarnopolu není ani jedna pořádná rodina.“

„Že není? Pane, a co jich je! Já vám chci jmenovat hned tucet těch pořádných rodin.“

„Tak prosím: jmenujte.“

„Beze všeho. Tak za prvé: to máme ty... jak se honem jmenují... no, mám to na jazyku... é... é...“

„Víte co? Jmenujte mně aspoň jednu pořádnou rodinu z Tarnopole.“

„Jednu? Chacha! To je nejmenší. Pořádná rodina jsou tamti hned z kraje... no, jak se jenom jmenují... hm... Musí to být právě z Tarnopole?“

„KAM JEDETE, pane Löwy?“

„Já? Do Prostějova.“

„Poslyšte, pane. Když vy mi řeknete, že jedete do Prostějova, jedete jistě do Olomouce. Já ale vím, že jedete do Prostějova. Tak proč lžete?“

PAN SPITZ pochoval manželku. Večer po pohřbu navštívil jej pan Reich, aby jej potěšil. A zastihl jej, kterak laškuje s guvernantkou.

„Že se nestydějí, pane Spitz,“ rozhořčil se, „takový člověk... Včera pochoval ženu, a tadyhle...“

„Vím já, co dělám ve svém nezměrném bolu?“ odpovídá pan Spitz.

„TAK JSEM VÁM BYL v Africe,“ vypravoval pan Grünhut, „a jak jsem byl v té Africe, tak co. Řekl jsem si, že půjdu na hon lvů. Dobře. Vyšel jsem si do pralesa, a najednou slyším z houštiny šramot. Střelím, a co byste řekl? Šest lvů leží tam, já vám říkám, zabitých.“

„Šest? Není to trochu mnoho?“

„Tak řekněme pět. Já to tak akorát nepočítal.“

„I pět je moc. Slevěj, pane Grünhut.“

„Že jsou to oni, tak byli dva.“

„Hm, dva jednou ranou?“

„S nimi je taky řeč. Tak aby neřekli. Byl to jeden, ale zato chlapík.“

„A byl to vůbec lev?“

„Mne se ptají? Já mám všechno vědět? Copak nemám jiné starosti? Jak jsem slyšel v křoví zachrastit, tak jsem šel od toho pryč.“

„JAKÁ JE TO FIRMA, ten Artur Kohn?“

„Artur Kohn!“ zvolal pan Roubíček s rozhořčením, „já vám říkám, pane Münzer: Artur Kohn je podvodník, zloděj, taškář... a...“

a... já vím, co ještě. Podáte-li mu ruku, scházejí vám tři prsty. Mně věřte a vyhněte se mu na sto kroků.“

Odpoledne uviděl pan Münzer pana Roubíčka v kavárně v náramně přátelském hovoru s Arturem Kohnem.

„Nuu?“ zvolal v úžasu, „takovou jste mi dal informaci o Arturu Kohnovi, a teď si s ním sedíte jakoby nic!“

„Vidíte?“ zdvihl výstražně prst pan Roubíček, „taková jsou dneska lidi...!“

DO OBCHODU pana Krause přišel příručí od Blumů a pravil: „Pane Kraus, pan Blum jich nechá prosit, aby mu půjčili ruční káru.“

Pan Blum uvažuje: „Když mu ji půjčím, pak mi ji rozbije. Nepůjčím-li, pak bude mít houf řečí. Nejlepší zlatá střední cesta.“

Nahlas pravil: „Pane Šejgicl, řeknou panu Krausovi, ať mi vleze na záda...“

PAN FRIEDMANN přijel do Brna, kde se právě konal hasičský sjezd. Všecky hotely obsazeny. Po dlouhém hledání dostane pokoj, kde spí jeden hasič.

„Vzbud'te mě,“ povídá pan Friedmann vrátnému, „o šesté ráno.“

Portýr vzbudil hosta v ustanovený čas, Friedmann se vyřítíl z postele, naházal na sebe šaty a utíkal k nádraží.

U nádražní pokladny se podíval na sebe a rozzlobil se: „Vždyť jsem to věděl, že ten trouba vzbudí toho hasiče místo mě!“

TO BYLO JEŠTĚ dávno před válkou. Pan Löwy z Frankfurtu přijel jednou do Paříže a tam se náhodou sešel s dávným kamarádem z mládí Cohenem, taky z Frankfurtu. Neviděli se dvacet let, a tak si měli mnoho věcí vypravovat. Löwy vidí, že Cohenovi se dobře vede, že zbohatl, a tak když seděli u večeře a pak si pokuřovali a popíjeli, řekl náhle:

„Jestlipak jsi nezapomněl, Otto, na ten malý pakatýlek, co jsem ti půjčil před dvaceti lety?“

„Jaký pakatýlek?“ opáčil Cohen.

„No, těch osm set franků, než jsi jel do Paříže.“

„Máš pravdu, už si vzpomínám.“

„Nemyslíš, že teď, když se ti dobře vede, bys mi je mohl vrátit?“

„Poslechni, Löwy,“ rozčilil se Cohen. „Ty jsi můj přítel, vid’? Tak si pamatuj, co ti řeknu. Nikdy – rozumíš? – nikdy ti nevrátím ty peníze, dokud vy nám nevrátíte Alsasko-Lotrinsko!“

SEŠLI SE za války dva židé v zákopech a začali si vypravovat, jak se na tu vojnu dostali. Vyšlo najevo, že se dali oba na vojnu dobrovolně.

„Já jsem svobodný, nikoho nemám, vojna se mi líbí... a tak jsem šel na vojnu. A proč ty?“

„Co ti budu vypravovat. Já jsem ženatý a mám rád svatý pokoj, a tak jsem šel na vojnu.“

V DUNAJSKÉ STREDĚ na Slovensku umřel žid. Vdova jde k rabínovi a prosí ho o pohřební řeč. Rabín je nadšen: „Já vám udělám řeč, že budou plakat všichni příbuzní, známí, celá obec i sluhové, – ale bude stát tisíc korun.“ Žena běduje, že je to moc drahé. Rabín jí odvěti pomaleji: „Tedy budu mít řeč, že budou plakat příbuzní a známí, – a bude stát jen pět set korun!“ Žena však ještě běduje, že je chudák vdova a nic nemá. Rabín najednou zvažněl: „No, víte, já vám mohu udělat řeč za dvě stě padesát korun – je pěkná, ale má trochu humoristický náter!“

JEDNA ŽIDOVSKÁ o křesťanech:

Po převratu šéf firmy Veilchenbär & Sohn se rozhodl, že za změněných poměrů, když teď bude všechno české, musí se firma také

přizpůsobit a aspoň částečně doplnit personál křesťany a Čechy. A tak přijali jednoho českého cestujícího, nějakého pana Pivoňku. A když ho posílali na první túru, zavolal si ho šéf a dal mu tyto důkladné instrukce:

„Tak kouknou, pane Pivoňka, oni pojedou na túru. To udělaj takhle: Ráno v půl šesté vstanou, nasnídají se a půjdou na Wilsonovo nádraží. Tam si koupějí lístek do Mladé Boleslavě. Zeptaj se někoho, do kterého vlaku si mají sednout, a pak pojedou. V Mladé Boleslavi vystoupnou z vlaku, půjdou z nádraží do města, tam je na náměstí hotel Věmec. Tak tam půjdou, a poněvadž budou prokřehlý, tak si tam poručejí horký bujon. Potom půjdou na náměstí k panu Fischlovi, ten udělá větší objednávku jako vždycky, od něho půjdou pod podloubí k Juliu Hawrowitzovi, ten od nich objedná taky, pak půjdou do střížního obchodu Fischl vdova, pak k Ullmannovi, k Hořicovi na Novém Městě. A když to všechno obejdou, vrátějí se do hotelu, všechny objednávky pěkně sepíšou a zatelegrafují nám to. Pak pojedou navečer do Turnova...”

A tak dále. Druhého dne ráno se pan Pivoňka vypravil na túru. Šéf v Praze čekal, ale pan Pivoňka o sobě nedával slyšet. Minul první den, minul druhý, ono pořád nic. Až třetího dne ráno došel od pana Pivoňky z Mladé Boleslavě telegram tohoto znění:

„V celé Mladé Boleslavi není horký bujon k dostání. Telegrafujte, co mám dělat.“

POCHOVÁVALI bohatého žida Wormsera, a tak tam byla spousta lidí. Rabín krásně mluvil, to se rozumí. A v zástupu stál jeden chudý žid, šnorer, který usedavě plakal, až to bylo všem dokola nápadné. Rabín si ho také všiml a po pohřbu, když ten člověk tam pořád plakal, přistoupil k němu a pravil:

„Máš pravdu, že oplakáváš dobrodince Wormsera. Ale upokoj se! Slzy nic nepomohou, a pak – vždyť to přece nebyl tvůj příbuzný!“

„Právě proto pláču,“ odvětil chudák.

VE ŠPITÁLE LEŽÍ vedle sebe na postelích Pick a Langstein. Oba mají v noze ischias a oba dostávají denně masáže, a ty jsou velmi bolestné. Ale zatímco Pick při masáži přímo řve bolestí, Langstein snáší tu torturu se stoickým klidem. Pick se ho ptá: „Jak to děláš, že to vydržíš bez křiku?“

„Jak to dělám? Ty myslíš, že si dávám masírovat tu nemocnou nohu? Copak jsem blázen?“

NEZAMĚSTNANÝ ŽID v Americe šel do přístavu a nabízel se kapitánovi lodi jako lodivod.

„Znáte dobře výjezd z přístavu?“

„Naposled nebudu znát výjezd z přístavu!“

„Znáte, co to jsou úskalí?“

„Jestli znám, kde jsou úskalí!“

„Víte, co to jsou podmořské mělčiny?“

„Nebudu znát, kde jsou mělčiny!“

Dobře. Byl přijat. A druhého dne vypluli. Kapitán mu svěřil kormidlo. Za několik minut loď uvázla.

„Tak se podívejte, pane kapitáne,“ praví žid klidně. „Tohle například je mělčina!“

K ZNAMENITÉMU LÉKAŘI, odborníku pro nemoci žaludku, přišel chudý žid, dal se prohlédnout a dal si předepsat kúru. Když mu lékař nakonec řekl, že dostane sto korun, pacient se lekl. „Opravdu sto korun, pane doktore? Já mám ale jen dvacet.“

„Copak jste nevěděl, ke komu jdete? Mohl jste se někoho zeptat, jaký honorář požadují. A když by vám to bylo moc, mohl jste jít k jinému lékaři, je jich dost, kteří to dělají laciněji.“

„Račte odpustit, pane doktore, ale pro mé zdraví mi není žádný lékař příliš drahý.“

PAN WEIL přijel do Prahy a ve velkém obchodě nakoupil za pět set korun zboží galanterního pro svůj obchůdek na vesnici. Čtyři sta korun zaplatil hotově a za sto korun dal směnku. „A teď, když jsem vám dal tolik utržit, co mi přidáte jako dárek?“ povídá nakonec.

„Že jste to vy, pane Weil,“ praví obchodník, „dám vám tuhle pěknou anglickou kravatu.“

„Takovou aušusovou kravatu? Takový stálý a dobrý zákazník jako já?“

„Máte pravdu, pane Weil. Tak víte co, já vám vrátím tu vaši směnku.“

Pan Weil se zarazil a po chvíli praví:

„No, tak to si tedy přeci vezmu raději tu kravatu.“

PAN PORGES seděl už hodinu v kanceláři, když přišla komptoáristka⁵.

Šéf se podíval na hodinky a pravil: „Teď se chodí do kanceláře, slečno? – Devět hodin. Za chvíli deset, za chvíli je poledne... Dnes je pondělí, zítra úterý, pozítří středa. Půl týdne je pryč, a nic se neudělalo...!“

PAN PICK sedí v kavárně Carlton a plivá kolem sebe. Kavárník ho mírně napomenul.

„Pane Pick,“ povídá, „v mém podniku se neplivá. Když chtějí plivat, jdou si do café Roubiček.“

„Tam už jsem byl. Oni mi řekli, ať si jdu plivat do café Carlton...“

„POKLONA, pane Kosiner. Kam jdete?“

„Kam bych měl jít?“

„A co zdrav, zdrav?“

⁵ Písařka. Pozn. red.

„Proč bych neměl být zdrav?“

„A co dělá rodina?“

„Co by měla dělat?“

„A jak jdou obchody?“

„Poslyšte... Proč odpovídáte na otázku zase otázkou?“

„A proč bych neměl na otázku zase odpovědět otázkou?“

SEKUNDÁN ARMÍN přinesl si ze školy nedostatečnou z matematiky. Jeho otec, nějaký pan Schulhof, spustil, to se ví, rámus, ale Armín se vymlouval:

„Náš matikář je antisemita.“

„Dobře,“ povídá pan Schulhof, „je-li tomu tak, dám tě pokřtít.“

Ale křesťan Armín měl na konci roku zase kuli z matematiky.

„Nóó...“ rozčilil se pan Schulhof, „teď jsi křesťan, a je to pořád stejný.“

„Jo,“ povídá Armín, „to je totiž tak: my křesťané nemáme na počty hlavu.“

„KAM JEDETE, pane Katz?“

„Do Náchoda jedu, pane Načeradec.“

„Do Náchoda? Neznáte tam náhodou nějakého pana Picka?“

„Picka? Neznám.“

„Hm... A pana Blocha znáte?“

„Blocha? To znám spíš toho Picka, pane Načeradec.“

„PANE POPPER, oni prý dostali v Kasejovicích facku?“

„Kasejovice? To není u mne vůbec žádný město...“

„KAM JDEŠ, ARTUR?“

„Kam bych šel? K soudu jdu, Siegfried.“

„Co tam budeš dělat, Artur?“

„Mám přísahat, Siegfried.“

„Co budeš přísahat, Artur?“

„Vím já, Siegfried?“

„PANE VOTICKÝ, já vám říkám... Mám starosti!“

„Starosti? A já nemám žádné starosti, pane Kraus.“

„Jak to, že nemáte mít žádné starosti, pane Votický.“

„To máte tak: Já jsem si najal člověka, který má ty starosti za mne.“

„A co mu platíte, tomu člověku?“

„Co bych mu platil: tři tisíce měsíčně mu platím.“

„Tři tisíce...! A kde vezmete tolik peněz?“

„To je jeho první starost!“

ŘEKL PAN SALUS své choti: „Maminko, víš... Kdyby z nás měl někdo umřít, tak se odstěhuju do Benešova.“

„PANE KRAUSKOPF, jakou jste mně to dohodil nevěstu? Vždyť ona je jednonohá.“

„Jaký vy máte řeči na sobě, pane Bienenfeld. Podívejte se: Vy pojmete za manželku krásnou, zdravou, dvounohou dívku. Dobře. Za nějaký čas jdete s ní na procházku. Dobře. Přejede ji auto. Dobře. Musí se s ní do nemocnice a tam jí amputujou nohu. Dobře. – Máte starosti, běhání, rozčilování, útraty... A vidíte: tadyhle jste přišel k hotové věci.“

PAN GEDULDIGER přišel k zubnímu lékaři, aby mu udělal umělý chrup: „Pane doktore, ale rychle, protože já nemůžu nic jíst.“

Doktor mu tedy rychle udělal chrup, ale počítal si za to fůru peněz.

Pan Geduldiger účet neplatil, a když byl upomínán, odpověděl: „Já jsem si od vás dal dělat chrup, abych mohl jíst. Kdybych ale zaplatil, pak mně vaše zuby nejsou nic platný, poněvadž nebudu mít zase co jíst, když nemám peníze. Z toho vidíte, že mi vaší lékařskou obsluhou není pomoheno, když chcete, abych vám zaplatil.“

K PANU GEDULDIGEROVI přišel účetní jeho závodu a žádal ho o zálohu. Pan Geduldiger sraštil čelo a povídá:

„Přijďte zítra.“

Tak dobře. Druhý den přišel si účetní o zálohu. Pan Geduldiger se rozčilil: „Pane, jste vy ale nestydatý člověk. Včera jste si byl o zálohu, a dneska jste tu zas?“

U GEDULDIGERŮ měli rabína na návštěvě. Pan rabín se měl dobře, a proto se nechtěl hýbat. V noci pak slyšel, jak Geduldiger povídá paní Geduldigerové: „Co chceš ode mě? Můžu já rabína vyhodit?“

Druhý den povídá rabín, že teda už jede domů. Pan Geduldiger se zaradoval a dal mu zapřáhnout. Ale za půl hodiny byl rabín zpátky.

„Co je?“ polekal se pan Geduldiger, „pročpak se vrátili, pane rabín?“

„To máte tak. Já vím, že když od vás odjedu, že to bude pro vás radostná událost. Já ale jako kněžská osoba nesmím při žádné radostné události chybět, proto jsem se vrátil.“

TŘICET LET žije pan Geduldiger se svojí paní. Jednoho dne pravil k ní: „Stará, dej mi svoji fotografii.“

„Člověče,“ upejpala se paní Geduldigerová, „co je s tebou, že jseš najednou takový něžný?“

„Jakýpak něžný,“ zasmušil se pan Geduldiger, „žádný něžný. Já si chci tvoji podobenku nechat dělat na fajfku, protože si chci odnavyknout kouření...“

PAN GEDULDIGER pravil k svému synu: „Adolf, ty si vezmeš Idu.“

„Žádnou Idu si nevezmu,“ odpověděl Adolf, „protože kulhá.“

„No, vždyť přece nebude dělat listonoše.“

„Ale ona má taky jenom jedno oko.“

„Nevídáno. Ona tím jedním vidí možná líp než nějaká se dvěma.“

„No jo, ale když ona má takový hrb.“

„Podívejme se na fajnovýho milostpána! Tak podle tebe nemá mít vůbec žádnou chybu?“

PAN GEDULDIGER hrál s panem Blochem bulku. Pan Geduldiger vyhrál. Bloch povídá: „Já jsem si peníze zapomněl doma, zaplatím vám až zítra.“

Pan Geduldiger se rozčilil: „Je to drzost, hrát bez krejcaru v kapse. Čím já teď zaplatím útratu?“

NASTÁVALY velké židovské svátky a šames si umínil, že se musí vyznamenat. Zasehl k představenému náboženské obce a povídá: „Pane Deutschmann, já zavěším v kostele girlandy.“

Pan Deutschmann je takový divný člověk. Lépe s ním nemluvit. Odpověděl podrážděně: „Já nechci žádné girlandy!“

„Tak já dám do kostela koberec.“

„Nechci žádný koberec!“

„A na tóry dám dělat nové obaly!“

„Nechci žádné obaly!“

„Tak co teda chcete, pane Deutschmann?“

„Co já chci, to taky nechci!“

PAN GEDULDIGER potkal pana Kosinera. Mluvili semhle tamhle a pan Kosiner se chlubil, že jeho syn bude studovat rabínství.

Pan Geduldiger se zasmušil, poplácal si významně na čelo a povídal: „Já jich nechápu, pane Kosiner. Kterej žid dá svého syna studovat na rabínství?“

U SOUDU LEŽELA jako předmět doličný lovecká puška. Zavolali si pana Löwyho, který měl vypovídat jako svědek. Soudce mu ukazuje pušku a pravi: „Znáte tu pušku?“

„Jestli ji znám!“ odvětil pan Löwy pohrdavě, „já jsem ji znal, když byla ještě docela malinká pistole.“

V JEDNÉ ULICI je židovský templ a naproti je katolický kostel. Předě dveřmi synagogy seděl starý šames a kouřil dýmku.

Kolem šly školní děti a zdvořile šamese pozdravily: „Pochválen pán Ježíš Kristus.“

Šames vyndal dýmku z úst, ukázal dětem na katolický kostel a řekl stručně: „Naproti!“

„NEMĚL byste tolik kouřit, pane Rosenstrauch,“ povídá jeden žid druhému. „Kouření vám škodí na zdraví a ukracuje vám život. Kolik je vám let?“

„Sedmdesát.“

„Tak vidíte. Kdybyste nekouřil, nebylo by vám možná ještě ani pětšedesát.“

PAN TAUSSIG odjíždí v červenci na cestu do Egypta.

„Blázníš?“ praví mu přítel Lederer, „tam teď budeš mít čtyřicet stupňů ve stínu.“

„A kdo ti říká, že musím být pořád ve stínu?“

PŘÍŠEL SE pan Goldschmied ptát do gymnázia, jak se učí jeho synátor Frantík. Ale neslyšel nic radostného.

„Představte si,“ povídá třídní a zároveň profesor češtiny, „nedávno jsem se ho zeptal, kdo to napsal ‚Srdce její zkvétalo vždy dvěma květy‘⁶, a víte, co mi odpověděl? Že prý neví!! Tak co s takovým chlapcem!?“

Na to praví pan Goldschmied: „Kluk prolhaná je to, to já vím, pane profesore, já ho taky znám.“ A po krátkém přemýšlení: „Ale já si myslím, pane profesore, že on to opravdu nenapsal.“

JEDEN ŠNORER zase obcházel a žebrol a vypravoval, že mu vyhořel dům a že je na mizině.

„Vyhořel jste? A máte nějaký dokument, nějaké potvrzení, že jste opravdu vyhořel?“

„Měl jsem potvrzení,“ odpovídal, „ale to mi také shořelo.“

Z PODKARPATSKÉ RUSI přijel žid v kaftanu, ve velkých botách, s pejzy a v takovém divném klobouku do Paříže. To se ví, že všichni kluci za ním běhali a pokřikovali, když se objevil na pařížských ulicích. Zpočátku je ignoroval, ale nakonec se dopálil, rozpráhl ruce a zlostně se na děti rozkřikl:

„No, co na mě koukáte? Copak jste nikdy neviděli žádného Čechoslováka?“

⁶ Román F. X. Svobody. Pozn. red.

V SOBOTU večer odjíždí pan Pinkus za rodinou do Doks a před Wilsonovým nádražím se srazí s přítelem Polakem. Slovo dalo slovo, a pan Pinkus, vyličiv Polakovi, jak je v Doksech krásně, jak se tam dětem líbí atd., nadšeně zve Polaka, aby se tam přijel podívat.

„Musíš přijít. Udělej si v sobotu volno, sedni na vlak a přijed'. Budeš nám všem vítán, místa je u nás dost. Je to hned ta třetí vilka napravo u jezera. Jdeš po takové pěšince, uvidíš taková zelená vrátka do zahrádky, vedou k nim tři schůdky. Až přijdeš k vrátkům, ta se otevrou, když do nich jen trochu strčíš kolenem...”

„Proč kolenem?“

„No, já si myslím, že přece nepříjdeš s prázdnýma rukama.“

PAN WEINSTEIN vedl nějaký proces, ale když přišlo hlavní přelíčení, nemohl se dostavit, poněvadž byl zrovna na cestách. Dal se zastupovat advokátem, kterému nařídil, aby mu hned telegrafoval do Drážďan, jak to dopadlo.

V den soudu dostal v Drážďanech od advokáta telegram tohoto znění:

„Spravedlivá věc vyhrála.“

Pan Weinstein hned sedl a odtelegrafoval:

„Rekurovat!“^z

„COPAK JSOU tak nakvašený, pane Gutfreund?“ ptá se přítel pana Gutfreunda v kavárně. „Stalo se jim něco?“

„Ještě se ptejte. Kdyby se vám stalo co mně...”

„Co to bylo?“

„Co budu povídat... Přijdu odpoledne domů a přistihnu ženu s nějakým docela cizím chlapem na divanu. Věřejí mně, pane Stein: mít u sebe nabitý revolver, tak jsem tomu chlapovi dal na místě pár facek...”

^z Odvolat se, podat stížnost. Pozn. red.

VYPŮJČOVAL SI pan Fink od pana Blumensteina peníze na úrok, ale pan Blumenstein chtěl devět procent.

„Blázníte, pane Blumenstein? Devět procent! Všude berou šest procent, a tady můj nejlepší přítel... Nebojíte se Boha, že vás za to potrestá?“

„Proč bych se bál. Pán Bůh se na to dívá shůry, a tak bude vidět devítku obráceně a bude myslit, že to je šestka.“

TAK JEDNOHO DNE přišel ten den, kdy pan Taussig byl už pětatřicet let zaměstnán jako cestující u firmy Pick a nást. Těšil se, že šéf to jistě ocení a že bude při takové příležitosti uznalý. A taky jo! Toho slavného dne si ho zavolal pan Pick k sobě do pokoje a povídá mu: „Tak dnes jsou u nás zrovna pětatřicet let, pane Taussig. Byli vždycky spolehlivý a vzorný cestující, firma s nima byla spokojena, já jsem nejvíc rád, že jsme vždycky dobře spolu vycházeli. A já jejich práci a věrnost dovedu ocenit a uznat. A tadyhle mají něco na památku ode mne.“

A dal mu v obálce svou fotografii.

Pan Taussig byl strašně dojat, podíval se na tu fotografii, pak se podíval na pana Picka a povídá:

„To je jim podobný, pane šéf.“

DVA ŠNOREŘI přišli k domu pana Kischalera, známého svým škudlilstvím. Jeden zůstal venku u vrat, druhý šel dovnitř. Za malou chvíli byl však zase venku, a to s velikým spěchem.

„Je to ale sprosták,“ povídá. „Nedal mi nic, a ještě mi chtěl dát pár facek.“

„Jak to chtěl? Jak to víš, že ti chtěl dát pár facek? Řekl to?“

„Jak to vím! Kdyby mi je nechtěl dát, tak by mi je byl nedal.“

PAN ELSNIC sedí v kavárně a je v mrzuté náladě. Přátelé se ho ptají, co mu je.

„Jak mám být veselý, když mám takovou ženu.“

„Jak to? Vždyť je to taková hezká, hodná a pořádná žena.“

„Já nic neříkám. Ale když ona na mně chce pořád peníze.“

„A co s nimi dělá?“

„Jak to mám vědět? Já jí nikdy žádné nedám.“

PŘIJDE pan Bloch ke katolickému faráři, aby vystrojil pěkný pohřeb jeho zemřelé sestře.

„Vy jste se patrně zmýlil, pane Bloch,“ praví pan farář, „já jsem katolický kněz. A vaše nebožka sestra byla přece židovka.“

„Pane faráři, to je tak: moje sestra se dala pokřtít.“

„To je ovšem něco jiného.“

„Ale to není všechno: ona vstoupila do kláštera a umřela jako jeptiška.“

„No, to ta celá věc vypadá docela jinak. To byla nevěsta Kristova a rád ji doprovodím ke hrobu.“

A nakonec se ještě oba domluví, že pan farář za svůj výkon i s řečí nad hrobem dostane čtyři sta korun.

Pan Bloch sáhne do kapsy, položí na stůl dvě stě korun a praví: „Druhou polovici zaplatí švagr.“

PAN ROSENFELD chtěl se dát léčit u slavného profesora, ale když se dověděl, že ten počítá za návštěvu sto korun a za druhou již jen šedesát, zaonačil si to takto: Jak vstoupil do ordinace síně, zahlaholil bujaře: „Tak už jsem tady zas, pane profesore.“

Profesor na něho zkoumavě pohlédl, neřekl nic, prohlédl ho a pak řekl:

„Celkem žádná změna k lepšímu. Pokračujte v léčbě, kterou jsem vám předepsal při první návštěvě.“

OSKAR KARFUNKELSTEIN si počínal ve válce velmi statečně a vyznamenal se jednou v bitvě tak, že si ho zavolal sám generál:

„Choval jste se jako hrdina a budete odměněn... Chcete raději válečný kříž, nebo sto marek?“

„S dovolením, pane generále, jakou cenu má takový válečný kříž?“

„Asi pět marek.“

„Tak to bych prosil válečný kříž a pětadevadesát marek.“

OBCHODY VÁZNOU a pan Lévy i pan Porges i pan Kahn, kteří mají obchody vedle sebe, cítí, že je opravdu krize. (Je prý to nějaká nová oční nemoc: nejsou vidět žádné peníze.) Jednoho dne pan Lévy má nápad a vyvěsí nad krám velký nápis: „Prodáváme s 30% slevou.“ Den nato objeví se nad obchodem Kahnovým ještě větší nápis: „Prodáváme s 50% slevou.“ A tu pan Porges, který má krám zrovna uprostřed mezi oběma, vyvěsí nad své dveře ještě větší plachtu s ještě většími písmeny: „Hlavní vchod zde.“

PŘIJDOU dámy od nějakého dobročinného spolku k panu Blumovi, aby jim taky přispěl. Pan Blum se kroutí, ale nakonec přece ho umluvily, a on jim napsal šek na dvě stě korun.

Za nějakou chvíli se obě dámy vrátí a upozorňují pana Bluma, že zapomněl šek podepsat, jistě nedopatřením.

„A nepodepíšu ho ani teď,“ prohlásí pan Blum. „Neračte si myslet, mé dámy, že já jsem z těch, kteří své zásluhy vytrubují do světa. Já když dělám dobrodiní, tak chci zůstat neznám.“

SEJDOU SE dva židé a ptá se jeden druhého, jak se mu vede.

„Teď už lépe. Vyrábím a prodávám paštiky z kvíčal.“

„Z kvíčal? A kolik stojí taková paštika z kvíčal?“

„Co by měla stát? Prodávám je po čtyřech korunách.“

„Řekni mi, jak je to možné? Paštika z kvíčal za čtyři koruny. To do toho jistě mícháš koňské maso!“

„No to jo, ale ne moc. Asi tak napolovic: vždycky jednu kvíčalu - jednoho koně, jednu kvíčalu - jednoho koně...“

JEDEN PAN FARÁŘ si chtěl koupit dva jezevčíky a zavolal si pana Libchowitze, který dovede obstarat a sehnat, nač si kdo vzpomene.

„Pane Libchowitz, potřeboval bych dva jamníky,“ povídá pan farář, který ví, že „jezevčík“ je z německého „dachshund“ a že se česky má správně říkat „jamník“.

„Máte je mít, pane farář. Vím zrovna o dvou pěkných. Kolik na to chce pan farář obětovat?“

„Dvě stě korun, když budou pěkní.“

„Dvě stě korun! Pan farář žertuje... To teda o tom raději nebudeme mluvit.“

„Počkejte, počkejte... Kolik tedy myslíte?“

„Nejmíň dvakrát tolik!“

„Ale jen jestli jsou pěkní ti dva, co o nich mluvíte.“

„Báječní jamníci, zaručeně...“

„A kdy bych je mohl dostat?“

„Za pár dní jsou tady.“

A pan Libchowitz jde a před farou potká přítele Altschula. A hned se ho ptá:

„Prosím tě, Altschul, nevíš, co to jsou jamníci?“

MLUVÍ SE v kavárně o těch uměleckých aukcích u Zinka a kdosi praví:

„Tak Mácha je ve dražbě, a Neruda a všichni naši velikánové.“

„Jojo,“ myslí si pan Rosenzweig u vedlejšího stolu, „a Wolf se položil a Lüftner se vyrovnal, a já taky příjdu do konkursu.“

PAN GRÜNHUT ležel už na smrtelné posteli, a náhle si vzpomněl, že se dá pokřtít.

Paní Grünhutová začala naříkat, a že tu hanbu jí přece neudělá a že byl po celý život pořádným židem, a teď tohle.

„Ty tomu nerozumíš,“ umlčuje ji pan Grünhut. „Není snad lepší, když umře jeden špatný křesťan než jeden dobrý žid?“

PAN MAYER umřel a šel rovnou ke bráně nebeské.

„Zpátky!“ řekli mu tam, „máme tady o vás zápisy, že jste hrál karty a fixloval.“

Začal pan Mayer smlouvat s Pánem Bohem, aby ho tam přece pustil. Ale odpověď byla pořád stejná: „Nemožno, v nebi nechci mít falešné hráče.“

„Když je to tak, ať to tedy rozhodne náhoda ve správné hře. Zahrajeme si partičku, a když vyhraju, zůstanu v nebi, když prohraju, půjdu do pekla.“

Pán Bůh se usmál a svolil. Archanděl Gabriel přinesl karty. Bůh Otec měl rozdávat. Vtom pan Mayer ho zastaví a povídá:

„Ale to bych si vyprosil: žádné zázraky!“

PŘIMĚL konečně zprostředkovatel sňatků, kterému židé říkají šadchen, aby mladý pan Hirš šel na návštěvu do rodiny slečny Olgy Schnablové, kterou mu dohazuje.

„Musíte ji vidět, je to takové hezké děvče, a bohaté, a hraje na fortepiano. A její rodiče jsou takoví pořádní, bohatí lidé.“

A tak tam šli a byli přijati velmi pohostinně a Schnablovi jim vystrojili velkou večeři. Když už zas byli na ulici, povídá ten šadchen:

„Tak co tomu říkali, pane Hirš? Neměl jsem pravdu? Není to bohatá a slušná rodina? Jestlipak si všimli těch stříbrných příborů?“

„Jen jestli byly jejich.“

„A čí by měly být?“

„Třeba si je vypůjčili od sousedů.“

„Co to mají za hloupé řeči, pane Hirš. Copak myslíš, že takovej lidem někdo něco půjčí?“

MLADÝ BENDA dostal místo v Hamburku a loučí se s otcem. „Tady máš frankovanou obálku,“ praví starý Benda, „a až šťastně dojdeš do Hamburku, hod’ ji do kastlíku, abych neměl starost.“

„To je zbytečný, tati, dej mi nefrankovanou obálku. Když ji pošťák přinese a bude chtít štráfporto, tak ji nevezmeš a budeš taky vědět, že jsem se šťastně do Hamburku dostal.“

„TAK JSEM SE dal pojistit proti ohni a proti krupobití,“ povídá pan Löwy panu Löwenbachovi.

„Proti ohni, to bych rozuměl,“ vece na to pan Löwenbach. „Ale, prosím tě, jak děláš krupobití?“

TO PŘÍŠEL jednou pan Stein do kavárny a poručil si: „Číšníku, přineste mi koňak.“

Číšník přinese koňak a chce odejít, když ho pan Stein zavolá zpátky:

„Já jsem si to rozmyslel, nechci koňak – přineste mi vermut.“

Pak si čte noviny, posedí hodinku a odchází. Sklepník za ním volá:

„Pane Stein, zapomněli zaplatit vermut.“

„Ten jste mi přece dal za ten koňak.“

„Ano, ale koňak taky nezaplatili.“

„No, a vypil jsem ho snad?“

V PALESTINĚ jsou židovští policajti a následkem toho také židovští zločinci. Jednou se motal po ulici jeden opilec a dělal rámus.

Strážník ho napomenul: „Nedělá se rámus a jde se domů.“

„Já nepůjdu,“ odvětil opilec zpupně.

„Legitimujte se!“ vyzval ho strážník.

„Nebudu se legitimovat!“

„Tak půjdete se mnou!“

„Nepůjdu s vámi!“

Strážník vytáhl revolver a namířil na výtržníka! „Jménem zákona, půjdete se mnou!“

„Jménem zákona já s vámi nepůjdu!“

A tehdy zastrčil strážník revolver, položil si ruku na srdce a řekl prosebně: „Abych tak zdrav byl, že půjdete se mnou...“

Opilec na to: „Když jste přísahal, pane strážníku, pak se nedá nic dělat. Podvoluji se násilí...“

NA OSAMĚLÉ CESTĚ přepadl jistého pana Lederera lupič a zařval: „Peníze, nebo život!“

Pan Lederer je hluchý jako poleno. Přiložil si dlaň k uchu a otázal se: „Co je?“

Lupič povýšil hlas: „Povídám: Peníze, nebo život!“

„Jak?“ nechápal pan Lederer.

Lupič zahulákal panu Ledererovi do ucha: „Dávejte pozor. Slabikuji: ‚P‘ jako Pavel, ‚e‘ jako Emil, ‚n‘ jako Nathan...“

Potom mávl rukou a zoufale zaúpěl: „To jsou dneska kšefty!“ A nechal pana Lederera panem Ledererem...

JISTÝ PAN WEINSTEIN obdržel telegram: „Tvoje tchyně zemřela. Pohřeb ve středu.“

Pan Weinstein odtelegrafoval: „Souhlasím.“

POTKÁ PAN EISENSCHIMMEL pana Mayera a lekne se, neboť Mayer si vypůjčuje rád od kdekoho.

„Zrovna na ně myslím, pane Eisenschimmel.“

„Co má být?“

„Jestli byste mi mohl půjčit dvacet korun?“

„Dvacet korun říkáte? Počkejte... Opravdu, nemám u sebe náhodou peníze.“

„A doma?“

„Doma? Děkuju... všechno zdravo. Na shledanou, pane Mayer.“

VYPTÁVÁ SE mladý žid učeného profesora ze židovské školy na různé záhady náboženské a je mu divná jedna věc: „Jak to přijde, že rabín má děti. Vždyť přece nedělá nic jiného, než studuje písmo.“

„To ti mohu říci. Večer, když studuje a je už moc unaven, přistoupí k němu čtyřicet tisíc andělů. Dva tisíce z nich ho vezmou za hlavu, dva tisíce za nohy, dva tisíce za ruce a pak ho odnesou do postele k jeho manželce.“

„A co těch ostatních čtyřiatřicet tisíc andělů?“

„Ti ho zas musejí tahat z postele ven.“

TO BYLO JEŠTĚ za války, když se pořád odvádělo. Potkal Bloch svého přítele Lengsfelda.

„Co jsi tak smutný, jako kdyby ti někdo umřel?“

„Proč bych neměl být smutný. Musím k odvodu.“

„A kvůli tomu si děláš starosti?“ povídá pan Bloch a začal ho filozoficky těšit: „Nesmíš si to připouštět a dělat to horší, než to je. Podívej se: Půjdeš k odvodu. Dobře. Jsou možné dvě věci: buď tě odvedou, nebo tě neodvedou. Když tě neodvedou, je to dobré. Když tě odvedou, jsou možné dvě věci: buď tě pošlou na frontu, nebo zůstaneš v zázemí. Když zůstaneš v zázemí, je to dobré. Když tě pošlou na frontu, jsou možné dvě věci: buď tě pošlou do zákopů, nebo někam do etapy, kde není nebezpečí. Když se nemusíš bát střelby, je to dobré. Když tě pošlou do zákopů, jsou možné dvě věci: buď se dostaneš do zajetí, nebo budeš raněn. Když se dostaneš do

zajetí, je to dobré. Když budeš raněn, jsou dvě věci možné: buď tvé zranění není smrtelné, nebo umřeš. Když zranění nebude smrtelné, je to dobré. Když tě zabijí, jsou možné jen dvě věci: buď tě pochovají samotného, to je dobré, nebo tě pochovají do společného hrobu s křesťany a dají ti na hrob kříž... A kvůli tomu, že riskuješ být pochován s křesťany do jednoho hrobu, bys chtěl hned všet hlavu?"

PŘÍŠEL ŽID na nádraží k automatu a čte na něm nápis: „Vhodíte 5 dvacetihalérů a dostanete 5 balíčků chladicích bonbonů.“

„Zkusím to s jedním,“ praví žid a vhodí do štěrby dvacetihalér. Nevyjde nic.

„Aha, zkusím to ještě jednou.“ A tentokrát vhodí dva dvacetihaléře. Zase nic.

Vtom přistoupí nějaký křesťan a vhodí dva dvacetihaléře, a okamžitě vyskočí z automatu pět kousíčků čokolády.

„To jsou teď poměry,“ praví žid. „Nový stroj, a už je antisemita.“

Ediční poznámka

Při zpracování textu jsme se řídili aktuálním zněním pravidel českého pravopisu, upravili jsme interpunkci a opravili tiskové chyby. Respektovali jsme však stylové, morfologické a lexikální zvláštnosti původního Poláčkova textu.

Vycházeli jsme z díla Židovské anekdoty tak, jak bylo vydáno Nakladatelstvím Franze Kafky v roce 1999 v 17. svazku Spisů Karla Poláčka, ve kterém najde laskavý čtenář v případě zájmu i ediční poznámku Jarmily Víškové.

Redakce MKP

Bibliografie díla Karla Poláčka

Povídky pana Kočkodana (1922)
Mariáš a jiné živnosti (1924)
Na prahu neznáma. Kouzelná šunka (1925)
Čtrnáct dní na vojně (1925)
35 sloupků (1925)
Povídky izraelského vyznání (1926)
Lehká dívka a reportér (1926)
Pásky na vousy (1926)
Život ve filmu (1927)
Okolo nás (1927)
Bez místa (1928)
Dům na předměstí (1928)
Hedvika a Ludvík (1931)
Hráči (1931)
Muži v ofsajdu (1931)
Hlavní přelíčení (1932)
Pan Selichar se osvobodil (1933)
Edudant a Francimor (1933)
Židovské anekdoty (1933)
Žurnalistický slovník (1934)
Michelup a motocykl (1935)
Okresní město (1936)
Hrdinové táhnou do boje (1936)
Podzemní město (1937)
Vyprodáno (1939)
Hostinec U kamenného stolu (1941) – pod jménem Vlastimila Rady
Otec svého syna (1946)
Bylo nás pět (1946)
Ze soudní síně (1956)
Se žlutou hvězdou (1959)

Karel Poláček
Židovské anekdoty

Edice E-knihovna
Redakce Jaroslava Bednářová

Vydala **Městská knihovna v Praze**
Mariánské nám. 1, 115 72 Praha 1

V MKP 1. vydání
Verze 1.0 z 2. 12. 2016

ISBN 978-80-7532-431-3 (pdf)